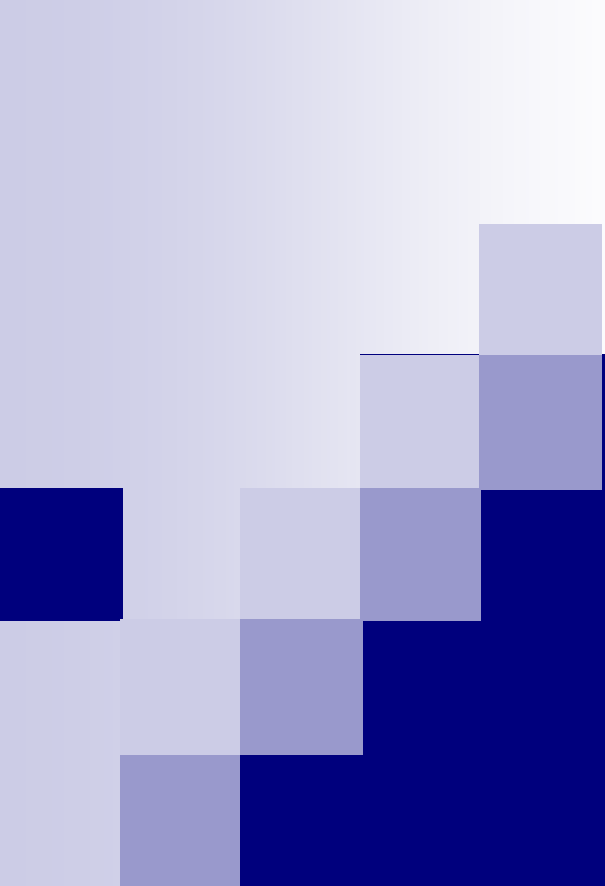

Pomoc osobám ohroženým domácím násilím v Ústeckém kraji

Dobrá praxe při řešení DN u seniorů

Intervenční centrum

475 511 811

Statistika nuda je... ale

	2011	2012	2013	2014 /pol./
Celkem klientů	672	686	609	286
Z toho uživatelů (senioři, invalidní důchod, předčasný důchod)	37 (5%)	65 (9,5%)	54 (9%)	24 (8,4%)
51 – 64	14	44	25	11
65 – 80	17	20	28	10
81 a více	6	1	1	3

Služby nabízené IC, Ústecký kraj

- Krizovou pomoc, emoční podporu **po telefonu**
- **Ambulantní program** představující všechny formy pomoci (sociálně právní, emoční, psychologickou podporu)
- **Pobyťový program** - intenzivní práci s obětí spojenou s pobytem na krizovém lůžku – max. 7 dní
- **Práce v terénu** nabízená pro imobilní osoby, seniory, oběti v důsledku zranění hospitalizované...výjezd na místo určené oběti (sociální odbor, byt...)
- **Následná pomoc** - krátkodobou terapii pro oběti DN ...(cca 5 sezení), pomoc obětem stalkingu
- Propagace, osvětová činnost, školení pro odbornou i laickou veřejnost

Formy domácího násilí u seniorů v IC Ústí nad Labem

- fyzické násilí
- psychické a emocionální násilí - nadávky, vyčítání, nerespektování přání, ponižování, snižování důstojnosti.
- sociální izolace – omezování kontaktu s druhými lidmi, zákaz vídat vnoučata
- ekonomické vydírání, krádeže, finanční a materiální zneužívání (krádeže věcí, odebírání důchodu, donucení k nechtěným právním úkonům)
- omezování svobodného rozhodnutí (nátlak na převod majetku, znemožnění volby vlastního bydliště)
- zanedbávání péče (pečující osoba pobírá příspěvek na péči, ale péči nezajišťuje)

Pachatelé DN u seniorů

- **Mezigenerační domácí násilí:** mezi seniorem a dospělými dětmi, ekonomická závislost dospělých dětí bez práce, na drogách...
- **Domácí násilí uvnitř partnerského vztahu** – konfliktní partnerské vztahy mohou eskalovat ve stáří do domácího násilí. Mnohdy zhoršující zdravotní stav, odchod do důchodu – krizová situace, nesmíření se se stářím partnera (muži často dříve senilní)
- **Domácí násilí páchané jinou osobou** - zahrnuje ostatní osoby páchající domácí násilí na seniorech – vnuci, spolubydlíci
- **Senior jako NO** - vlivem psychopatologických symptomů ve stáří mohou páchat senioři mnohdy násilí na pečujících osobách nebo osobách blízkých.

Cesty pomoci

- OO řeší násilí sama - říká NE násilí v rodině a zůstává ve vztahu, odchází ze vztahu, využívá pomáhajících subjektů a hledá řešení, psychoterapie NO a OO
- Justice - **Návrh na předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí ve smyslu ustanovení § 401 a násl. zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních**
- Policie ČR - přestupkové řízení, §,PC,vazba
- Policie ČR - institut vykázání

Poradcová strategie - standard

- Rozpoznání DN, zjištění stupně ohrožení
- Sestavení bezpečnostního plánu – pro případ útoku, při návratu do místa agrese – společného bytu
- Emoční podpora – povzbuzení, motivace,
- Právní stránka věci - podání TO, vyžádání lékařské dokumentace, svědci, návrh na předběžné opatření...
- Sociálně organizační stránka věci – co je třeba řešit, zorganizovat, kontakty na IC a spolupracující organizace.

Životní situace seniorů, které brání „dobrému“ řešení

- Odmítání služeb, pomoci – nedůvěra k cizím lidem nebo naopak časté změny pomáhajících, nedotažení řešení
- závislost na jiných lidech – dětech, které jsou agresory a pomoci brání
- nedostatek vnější sociální podpory - ze strany společnosti (sociální odbory, neziskové organizace....) nebo proto, že senior tuto pomoc odmítá
- situační model - za zdroj označuje přetíženého pečovatele – pečovatel nedokáže zvládnout stres na něj kladený péčí o seniora, senior i pečovatel mají k sobě v podstatě pozitivní vztah, ale nezvládají náročnou péči
- psychopatologie – oběť nebo agresor je v zajetí **závislosti** – na sobě vzájemně, na alkoholu, drogách, dospělé děti duševně nemocné
- sociální izolovanost – přátelé umírají, nové vztahy senior nenavazuje snadno, chybí podpora mimo rodinu – senior je na vše sám
- nedostatek sebedůvěry, pocity studu...
- dlouhodobé závažnější onemocnění seniora
- zhoršení ekonomické situace dospělých dětí, rozvody dětí – stěhují se k rodiči – seniorovi – soužití je konfliktní

Co se neosvědčuje?

- Senioři nechtějí být v kontaktu s policií – nekontaktují ji
- Nechtějí podat oznámení – kriminalizovat člena rodiny
- Lpí na zvyklostech a věcech – nechtějí se přestěhovat (kamkoli), nechtějí prodat nábytek, aby mohli jít do menšího bytu...
- (Absence azylových domů pro seniory- v krizových situacích - klidné místo s lékařskou pomocí. Senioři, kteří zažívají DN se umisťují na léčebny dlouhodobě nemocných, či psychiatriích. Bylo by vhodné, kdyby každý domov pro seniory měl alespoň 1-2 lůžka pro tyto situace.)

Intervence v případě domácího násilí páchaného na seniorech

- význam prvního kontaktu (zajištění bezpečí, trpělivost, důvěra, aktivní doptávání, empatie a symetrický vztah, podpora), ať už se první kontakt s obětí odehrává v poradnách, ordinacích lékařů či na policejních služebnách
- ocenění seniora za vyhledání pomoci
- doporučit podporu důvěryhodné osoby z blízkého sociálního okolí, která mnohdy podpoří vyřešení domácího násilí a týrání
- poskytovat informaci o vykázaní násilné osoby
- nenutit do rozhodnutí, které je vždy na dané osobě
- akceptovat potřebu se situací vyrovnat a získat odvahu situaci řešit
- povzbuzovat naději a podporovat dobrá rozhodnutí oběti

Zásada pro pomáhajícího

- **Dobře naslouchat**, jak senior svou situaci vnímá, jak chce být aktivní nebo pasivní
- **Pozor na doporučení**, která jdou proti OO, proti její rodině, bez posouzení rizik, bez znalosti obrazu NO, bez posouzení, jaké možnosti a sílu má OO problém řešit, jak chce problém řešit, možná si chce jen „postěžovat“.... Velkým rizikem – kdy senior pomoc odmítne – jsou kroky proti „milovaným“ osobám (hledáme „neobvyklá“ řešení)
- Kazuistika „Jídlo“, „sporák“

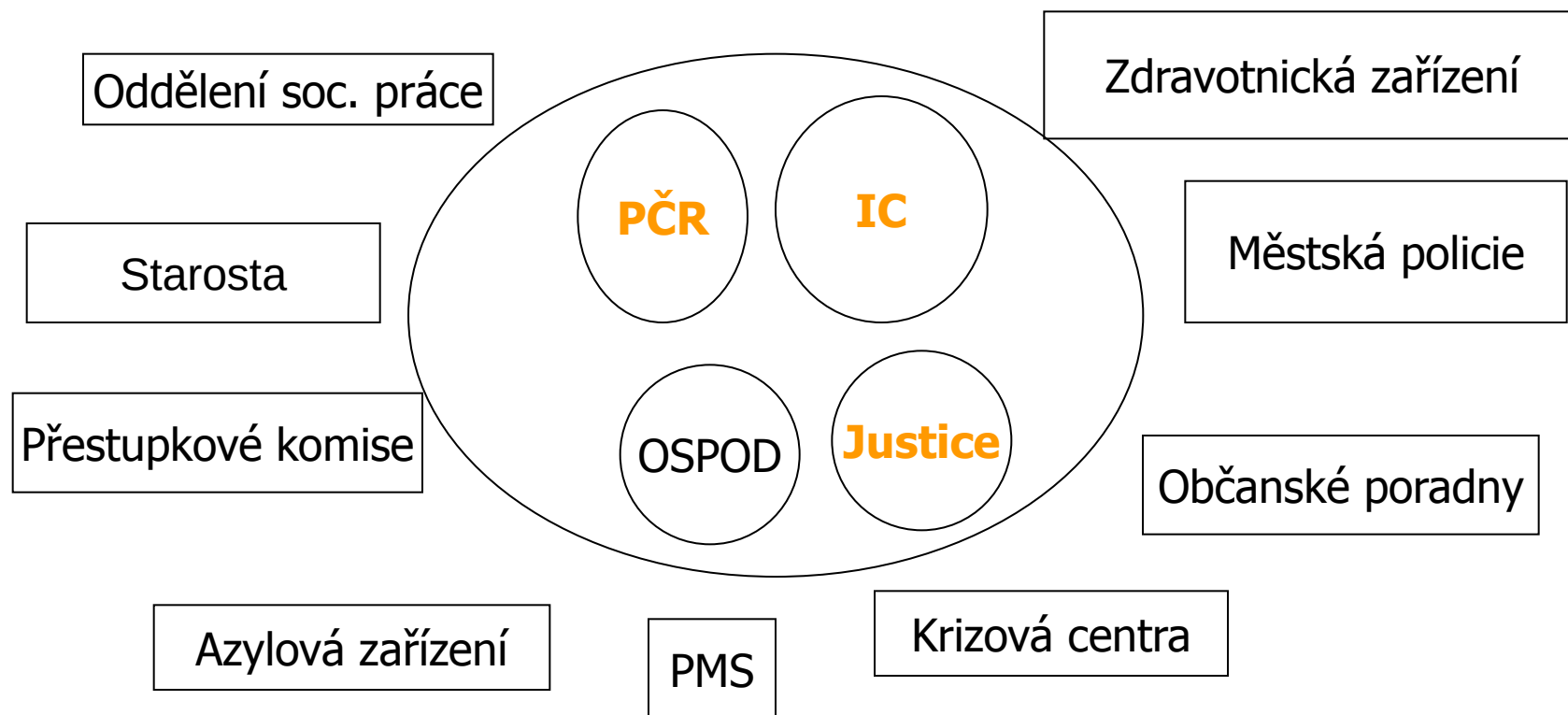
Co se osvědčuje?

- Spolupráce institucí nad případem – případové konference
- Terénní služby pro seniory : v případech, kdy se podezření na domácí násilí po prvotním šetření v bydlíšti seniora neprokáže – preventivně v budoucnu zajišťují další šetření, mapování, podporu, motivaci „nenechat být“
- Nabídka řešení, kdy senior „stojí v pozadí“ (návrh na předběžné opatření, žaloba na vyklizení bytu, vykazání NO)
- Spolupráce s rodinou, která je ochotná seniorovi pomoci proti rodinnému agresorovi
- Získat důvěru seniora, trpělivost, slyšet jeho „přání“. K případu přizvat osobu, které důvěřují – sociální pracovník, lékař, sousedka, vnučka...
- Spolupráce se samosprávou – starosta, terénní pracovník soc.odboru, strážník městské policie – udržují pravidelný kontakt se seniorem
- Hledání dalších možností řešení - např. vypracování „metodiky“ postupu pro daný region vzhledem k síti sociálních služeb, apod. V případech vykazání spolupracovat s příslušným sociálním odborem - není legislativně ošetřeno v případech, kdy senior nespolupracuje - ochrana osobních údajů
- Posílení kompetencí policistů v případech vykazání v rodině seniora nebo hendikepované osoby - PCR vnímáno jako problematické situace – konzultace těchto případů mezi IC a PCR

Interdisciplinární spolupráce

pomoc poskytnutá

komplexně - včas - odborně

Děkuji Vám za pozornost.

